

МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS

УДК 339.72:336.76

ФІНАНСОВІ ЦЕНТРИ НОВИХ ІНДУСТРІАЛЬНИХ КРАЇН У ФІНАНСОВІЙ АРХІТЕКТУРІ СВІТУ

Марина Савченко; Людмила Цибрій

Донецький національний університет імені Василя Стуса, Вінниця, Україна

Резюме. Узагальнено погляди науковців на визначення поняття «міжнародний фінансовий центр», що дозволило сформулювати визначення сутності міжнародного фінансового центру. Визначено чинники, що впливають на формування міжнародного фінансового центру, до яких віднесено: сталу фінансову систему, стійку валюту, стабільність курсу, політичну та соціальну стабільність у країні, вигідне географічне положення, розвинену фінансову інфраструктуру, відкритість економіки для вільного руху капіталу тощо. Обґрунтовано роль міжнародних фінансових центрів у нарощуванні їх глобальної конкурентоспроможності, досягненні більш високих рівнів економічного зростання, процвітання та соціального прогресу. Досліджено класифікацію міжнародних фінансових центрів. Визначено місце Гонконгського фінансового центру у фінансовій архітектурі світу. Здійснено діагностику основних параметрів сучасного стану Гонконгського фінансового центру: курсу USD/HKD, індексу ефективного обмінного курсу, зваженого за торгівлею, індексу Hang Seng, ринкової капіталізації тощо. Проведено SWOT-аналіз Гонконгського фінансового центру, що дозволив визначити його сильні та слабкі сторони, можливості та загрози. За результатами проблеми його функціонування також запропоновано комплекс заходів для покращення конкурентоспроможності. Гонконг має сприятливе макроекономічне та інституційне середовище, кваліфіковані кадри, є п'ятим за конкурентоспроможністю міжнародним фінансовим центром у світі. Проте має низький ступінь міжнародного елемента на внутрішньому фондовому ринку. Також є ризик втрати статусу «міжнародного фінансового центру», інші регіональні економіки, які мають більший доступ до міжнародних інвестиційних можливостей на фондовому ринку, такі як Сінгапур, можуть бути загрозою. Фінансовому центру варто зосередитися на подоланні наслідків коронавірусу, сприяти частій іноземних інвестицій в економіку, зробити комплекс заходів для подолання рецесії в країні, переглянути законодавчі, нормативні та податкові вимоги для сприяння розвитку, покращити якість життя, підтримувати його привабливість і стати передовим валютним центром Азії.

Ключові слова: міжнародний фінансовий центр, Гонконгська фондова біржа, НКМА, індекс Hang Seng, ринкова капіталізація, криптовалюта, SWOT-аналіз.

https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2021.03.188

Отримано 01.06.2021

UDC 339.72:336.76

FINANCIAL CENTERS OF NEW INDUSTRIAL COUNTRIES IN THE WORLD FINANCIAL ARCHITECTURE

Maryna Savchenko; Liudmyla Tsybrii

Vasyl' Stus Donetsk National University, Vinnytsia, Ukraine

Summary. The views of scholars concerning the definition of «international financial center», which makes it possible to formulate the definition of international financial center essence are summarized in this paper.

The factors influencing the formation of international financial center including: stable financial system, stable currency, exchange rate stability, political and social stability in the country, favorable geographical location, developed financial infrastructure, open economy for free movement of capital, etc. are identified. The role of international financial centers in increasing their global competitiveness, achieving higher levels of economic growth, prosperity and social progress is substantiated. The classification of international financial centers is investigated. The place of the Hong Kong Financial Center in the financial architecture of the world is determined. The main parameters of the current state of the Hong Kong Financial Center: the USD / HKD exchange rate, the effective exchange rate index weighted by trade, the Hang Seng index, market capitalization, etc. are diagnosed. SWOT-analysis of the Hong Kong Financial Center is carried out in order to identify its strengths, weaknesses, opportunities and threats. Based on the results of the problem of its functioning, a set of measures to improve competitiveness is also proposed. Hong Kong has favorable macroeconomic and institutional environment, qualified personnel, and is the fifth most competitive international financial center in the world. However, there is a low degree of international element in the domestic stock market, there is also risk of losing the status of «international financial center», other regional economies that have greater access to international investment opportunities in the stock market, such as Singapore, may be a threat. The financial center should focus on overcoming the effects of the coronavirus, promote the share of foreign investment in the economy, take a set of measures to overcome the country's recession, review legal, regulatory and tax requirements to promote development, improve quality of life and attractiveness, and become Asia's leading currency hub.

Key words: international financial center, Hong Kong Stock Exchange, HKMA, Hang Seng index, market capitalization, cryptocurrency, SWOT-analysis.

https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2021.03.188

Received 01.06.2021

Постановка проблеми. Фінансова глобалізація, науково-технологічний прогрес та інформаційна революція суттєво каталізували процеси нагромадження капіталу у фінансовій та банківській сферах глобальної економіки, які є найприбутковішими справами останніх десятиліть. Прикладом ефективного використання процесів транснаціоналізації та інтеграції економік у глобальну фінансову систему є країни Азійсько-Тихоокеанського регіону, серед яких чільне місце посідає Гонконг, котрий за останні десятиліття не тільки суттєво зміцнив свої конкурентні позиції у глобальній фінансовій системі, але й перетворився у провідний фінансовий центр світу та вкрай привабливу територію залучення транснаціонального фінансового капіталу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різним аспектам досліджуваної проблематики присвячені праці зарубіжних і вітчизняних науковців. У вітчизняній літературі проблематика розвитку міжнародних фінансових центрів висвітлюється у працях таких учених: М. Шуби [1], В. Кучеренка [2], Ю. Коречкова, В. Алексєєва, А. Шена, В. Климачова, С. Пахомова. Тракткування поняття та класифікація міжнародних фінансових центрів містяться в працях іноземних фахівців: А. Варіса, М. Майнеллі, Е. Ріда, Р. Робертса, С. Сассен, Н. Слуки, А. Сахарова, Е. Семенцової, Юн Парка, Н. Тріфта, П. Тейлора, Дж. Фрідмана, П. Холла, Л. Худякова та ін.

Метою дослідження є оцінювання сучасного стану Гонконгського фінансового центру, визначення проблем функціонування та перспектив його розвитку для національних та іноземних інвесторів.

Постановка завдання. Для досягнення поставленої мети визначено наукові завдання:

- визначити сутність поняття;
- проаналізувати сучасний стан розвитку Гонконгського фінансового центру;
- розглянути його сильні та слабкі сторони, можливості та загрози.

Методологія дослідження базується на комбінуванні теоретичних та емпіричних, кількісних і якісних методів. Для вирішення поставлених завдань використано такі методи: аналіз, синтез, узагальнення, індукція, аналогія, системний підхід.

Викладення основного матеріалу. Вивчення літературних джерел за тематикою дослідження показує, що погляди зарубіжних та вітчизняних науковців на визначення

сутності категорії «міжнародний фінансовий центр» суттєво різняться. Найбільш змістовні з існуючих підходів до тлумачення досліджуваного поняття наведено у табл. 1 [1].

Узагальнення вищевикладених підходів дозволяє сформулювати визначення сутності міжнародного фінансового центру. Міжнародні фінансові центри у вузькому значенні фінансова платформа, де зосереджена велика кількість фінансових інститутів, котрі акумулюють та розподіляють капітал між її учасниками у певному географічному регіоні; у широкому значенні – сукупність бізнес-процесів, що спрямовані на управління світовими фінансовими потоками [2].

До найважливіших факторів формування міжнародного фінансового центру належать: стала фінансова система та стійка валюта зі стабільним курсом, політична та соціальна стабільність у країні, вигідне географічне положення, розвинена фінансова інфраструктура, відкритість економіки для вільного руху капіталу та інші [3].

Таблиця 1. Погляди науковців на визначення поняття «міжнародний фінансовий центр»

Table 1. Views of scientists on the definition of «international financial center»

Джерело	Визначення
М. Шуба [1], В. Кучеренко [2]	Міжнародні фінансові центри – центри фінансової відповідальності, котрі займають значну нішу на світових фінансових ринках та мають справу з проведенням транснаціональних угод з різнотипними активами
Ю. Коречков	Міжнародні фінансові центри – сукупність фінансово-економічних відносин і відповідних їм фінансово-кредитних організацій, діяльність яких спрямована на рух фінансових ресурсів
В. Алексєєв	Міжнародний фінансовий центр – це місце концентрації різних міжнародних фінансових ринків (у т.ч. ринок цінних паперів, валютний та кредитний ринки, ринок золота)
А. Шен	Міжнародний фінансовий центр – глобальне місто з інфраструктурою, що дає змогу залучати та перерозподіляти фінансові ресурси й обслуговувати учасників фінансового ринку
В. Климачов	Міжнародний фінансовий центр – особлива фінансово-економічна структура, яка відкриває доступ до глобальної економіки, визначає правила гри

Джерело: сформовано авторами за [1], [2].

Дослідження напрацювань сучасних науковців у сфері економіки та фінансів дозволяє визначити різні підходи до їх класифікації, які зображені в таблиці 2.

Таблиця 2. Різні підходи до класифікації міжнародних фінансових центр

Table 2. Different approaches to the classification of international financial centers

Джерело	Запропоновані класифікації
1	2
Р. Роберт	Внутрішні (національні) Глобальні Регіональні Офшорні
Йон-Шик Парк	Первинні центри (primary center) Бухгалтерські центри (booking center) Центри фондування (funding center) Центри концентрації (collection center)
Е. Джонс	Карибсько-центральнамериканський анклав Європейський анклав Анклав Близького Сходу Азіатський анклав
А. Варіс	Офшорні (Дубай) Гібридні (Катар) Інтегровані (Лондон)

Закінчення таблиці 1

1	2
С. Пахомов	«Ворота» на національний ринок капіталу (Нью-Йорк) «Географічна локація» для транскордонних операцій клієнтів з різних країн (Лондон) «Фінансове гетто» (офшорні центри)

Джерело: сформовано автором.

Нині міжнародні фінансові центри відіграють вирішальну роль у нарощуванні їх глобальної конкурентоспроможності та досягненні більш високих рівнів економічного зростання, процвітання та соціального прогресу [3].

Гонконг є одним із торговельних фінансових центрів цілого Азіатсько-Тихоокеанського регіону (АТР), який тісно пов'язаний з Китаєм. Це, в свою чергу, сприяє переливу банківського та інвестиційного капіталів Китаю через фінансові установи Гонконгу, зумовлюючи, до певної міри, їх пільговий статус, коли мова йде про їх задоволеність традиційними формами банківської діяльності (кредитуванням та інвестиціями) і не змушує розвивати альтернативні фінансові послуги (страхування, наприклад). Він є одним з 10 провідних фінансових центрів за рейтингом GFCI 28 (див. таблицю 3) [11].

Таблиця 3. Топ 10 провідних фінансових центрів за рейтингом GFCI 28

Table 3. Top 10 leading financial centers in GFCI 28 rating

Центр	Місце в рейтингу GFCI 28	Бал в рейтингу GFCI 28	Регіон світу
Нью-Йорк	1	770	Північна Америка
Лондон	2	766	Західна Європа
Шанхай	3	748	Азія
Токіо	4	747	Азія
Гонконг	5	743	Азія
Сингапур	6	742	Азія
Пекін	7	741	Азія
Сан-Франциско	8	738	Північна Америка
Шеньчжень	9	732	Азія
Цюрих	10	724	Західна Європа

Джерело: складено авторами за [11].

Грошово-кредитний орган Гонконгу (НКМА) відіграє ключову роль у розробленні безпечної та ефективної фінансової інфраструктури в Гонконгу, що є важливим для стабільності та цілісності грошово-кредитної та фінансової систем. Мультивалютна багатовимірна платформа опрацьовує операції в режимі реального часу в основних іноземних валютах та гонконгському доларі та охоплює різноманітні канали фінансового посередництва, включаючи банківські, акціонерні та боргові цінні папери. Фінансова інфраструктура Гонконгу відповідає міжнародним стандартам, підтримуючи економічний розвиток міста та зміцнюючи позиції Гонконгу як міжнародного фінансового центру [4].

Фінансова інфраструктура в Гонконгу поділяється на три великі типи [5]:

- платіжні системи для розрахунків міжбанківських платежів;
- система розрахунків за борговими цінними паперами для розрахунків та зберігання боргових цінних паперів;
- внутрішні та зовнішні системні зв'язки для надання послуг оплати проти оплати та доставки проти оплати, відповідно на місцевому рівні та через кордон.

У 2015–2018 рр. курс гонконгського долара зміцнювався поступово, а з середини жовтня 2019 р. можна помітити деяке послаблення гонконгського долара, підкріпленого гонконгським попитом, пов'язаним з акціонерним капіталом (див. рисунок 1) [7].

Рисунок 1. Курси валют USD/HKD

Figure 1. USD/HKD exchange rates

Джерело: складено авторами за [7].

Індекс ефективного обмінного курсу (EERI) для HKD – це індекс, який вимірює зміни середньозваженого курсу HKD щодо валют основних торгових партнерів Гонконгу. Найбільший його показник був у 2016 р. і дорівнював 108,8. Найменший – 100,9 в 2017 р. (див. рисунок 2) [7].

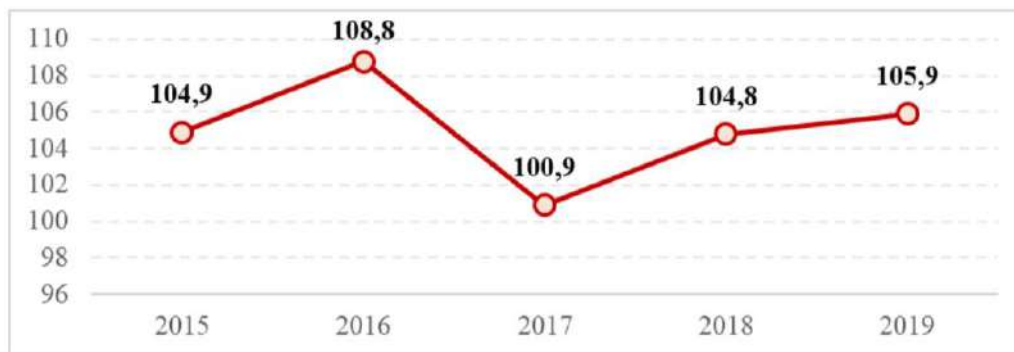

Рисунок 2. Індекс ефективного обмінного курсу, зважений за торгівлею (Січень 2010 = 100) в 2015–2019 рр., у %

Figure 2. Trade-weighted effective exchange rate index (January 2010 = 100) in 2015–2019, %

Джерело: складено авторами за [7].

Грошово-кредитний орган Гонконгу (НКМА) оголосив, що на сьогодні офіційні резервні активи Гонконгу в іноземній валюті становлять 445,9 млрд дол. США. З урахуванням неурегульованих валютних контрактів, валютні резервні активи Гонконгу на кінець травня 2020 р. становили 440,8 млрд дол. США. Загальні резервні активи в іноземній валюті на суму 442,3 млрд дол. США становлять у шість разів більше валюти в обігу, або приблизно 46% гонконгського долара МЗ. З 2015 р. до 2019 р. можна помітити позитивну динаміку (див. рисунок 3) [8].

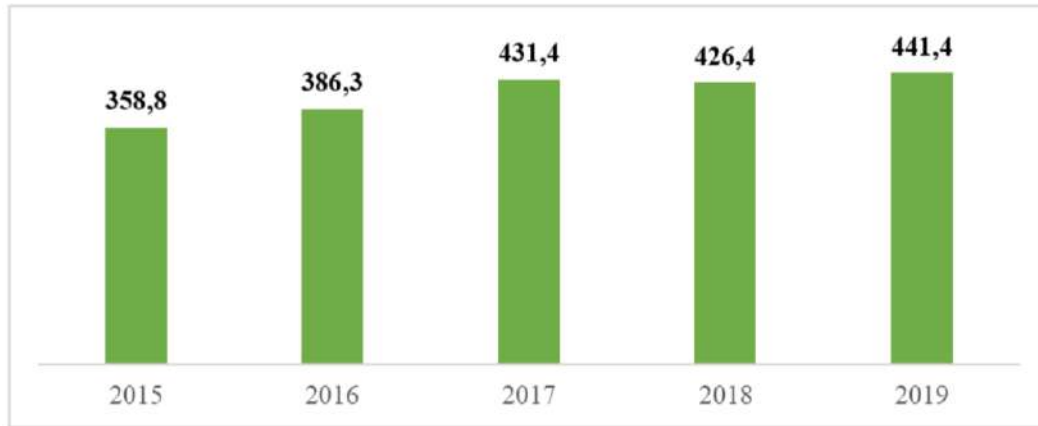

Рисунок 3. Резервні активи в іноземній валюті в 2015–2019 рр. в млрд дол. США

Figure 3. Reserve assets in foreign currency in 2015–2019, billion USA dollars

Джерело: складено авторами за [8].

Індекс Hang Seng – біржовий індекс Гонконгської фондової біржі, обчислюється як середнє зважене значення найбільших за капіталізацією акцій 34 акціонерних компаній Гонконгу, які складають 65% від загальної капіталізації фондової біржі Гонконгу. Компаніями індексу Hang Seng є AIA, Bank of China, Bank of East Asia, HKEs, BOС Hong Kong та інші.

Проаналізувавши динаміку індексу Hang Seng за 2015–2019 рр. (див. рисунок 4), бачимо, що найвищого рівня він досяг у 2017 р. – 29,919, а найменшого – в 2015 р. – 21,914 [8].

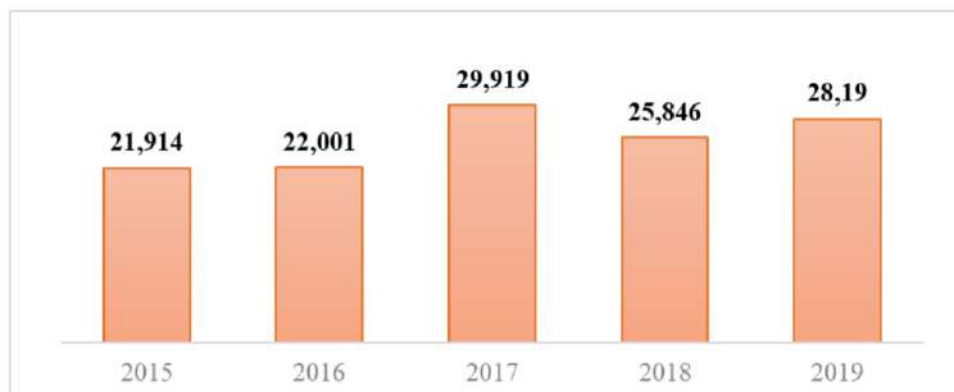

Рисунок 4. Індекс Hang Seng в 2015–2019 рр., у %

Figure 4. Hang Seng Index in 2015–2019, %

Джерело: складено авторами за [8].

Ринкова капіталізація (також відома як ринкова вартість) – це ціна акцій, зменшена на кількість акцій, що знаходяться в обігу (включаючи кілька їх класів) для вітчизняних компаній, що котируються на біржі. Динаміка ринкової капіталізації в 2015–2019 рр. наведена на рис. 5.

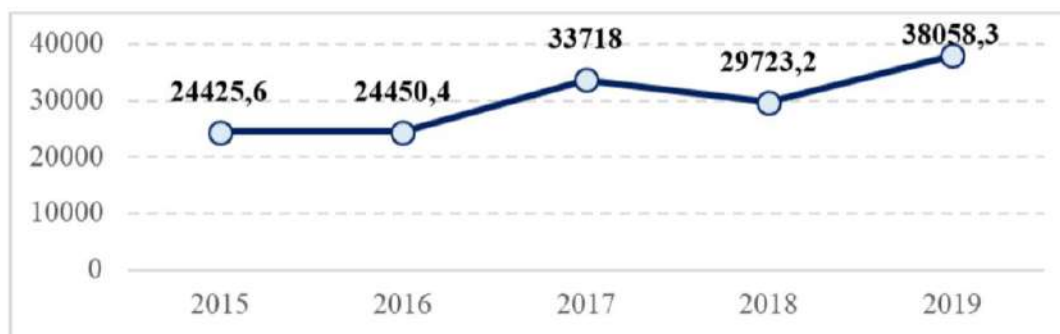

Рисунок 5. Ринкова капіталізація в 2015–2019 рр., у млрд гонконгських доларів

Figure 5. Market capitalization in 2015–2019, billion Hong Kong dollars

Джерело: складено авторами за [8].

За даними рисунка 5 бачимо, що найменшого значення ринкова капіталізація досягла у 2015 р. і дорівнювала 24425,6 млрд гонконгських доларів. З 2016 р. намітилася чітка тенденція зростання ринкової капіталізації і у 2019 р. її рівень досяг максимуму за весь досліджений період 38058,3 млрд гонконгських доларів [8].

Фондова біржа Гонконгу (SEHK, також відома як Гонконгська фондова біржа) – третя за величиною ринкової капіталізації в Азії одразу після Токійської фондової біржі та Шанхайської фондової біржі, а також четверта за величиною фондова біржа у світі. Станом на 2018 р. на біржі перебували 2315 компаній, що мали загальну ринкову капіталізацію 29,9 трильйона доларів, завдяки чому капіталізація Гонконгу на душу населення перевищує півмільйона доларів США. Серед найбільших компаній, що торгують на Гонконгській фондовій біржі, є AIA, Tencent Holdings, Industrial and Commercial Bank of China (див. таблицю 4) [9].

Фондова біржа належить (через її дочірню біржу Hong Kong Limited) Hong Kong Exchanges and Clearing Limited (HKEX) холдинговій компанії. Фізичний торговий зал на Біржовій площі був закритий у жовтні 2017 р. [9].

Hong Kong Exchanges and Clearing Limited управляє фондовим ринком та ф'ючерним ринком у Гонконзі через свої дочірні компанії, що повністю належать The Stock Exchange of Hong Kong Limited (SEHK) та Hong Kong Futures Exchange Limited (HKFE) [10].

Таблиця 4. 10 найбільших компаній на Гонконгській фондовій біржі в 2018 р.

Table 4. 10 largest companies on the Hong Kong Stock Exchange in 2018

Місце	Компанія	Ринкова капіталізація в млрд дол. США
1	AIA	6764,32
2	Tencent Holdings	4118,93
3	Industrial and Commercial Bank of China	2877,98
4	China Construction Bank	2167,39
5	Bank of China	1803,12
6	PetroChina	1715,53
7	Agricultural Bank of China	1641,43
8	HSBC Holdings	1629,79
9	Pig An Insurance	1547,81
10	China Mobile	1509,04

Джерело: складено авторами за [9].

Група також управляє чотирма кліринговими центрами у Гонконгу: Hong Kong Securities Clearing Company Limited (HKSCC), HKFE Clearing Corporation Limited (HKCC), SEHK Options Clearing House Limited (SEOCH) та OTC Clearing Hong Kong Limited (OTC Clear). HKSCC, HKCC та SEOCH забезпечують інтегровану клірингову, розрахункову, депозитарну та номіновану діяльність для своїх учасників, тоді як OTC Clear надає позачергові деривативи за процентними ставками та послуги з клірингу та розрахунків, що не доставляються, для своїх членів [10].

Таблиця 5. Основні фінансові показники в 2018–2019 рр.

Table 5. The main financial indicators in 2018–2019

Фінансові показники, млн дол. США	2019	2018	Зміна у %
Дохід	16311	15867	3%
Операційні витрати	4048	4110	2%
ЕВІТДА	12263	11757	4%
Прибуток акціонерів	9,391	9,312	1%
Основний прибуток на акцію	7,49	7,50	0%
Перший проміжний дивіденд на акцію	3,72	3,64	2%
Другий проміжний дивіденд на акцію	6,71	6,71	0%

Джерело: складено авторами за [10].

НКЕХ надає ринкові дані через свою організацію з розповсюдження даних, НКЕХ Information Services Limited. НКЕХ також володіє Лондонською біржою металів, яка займає домінуюче глобальне становище в торгівлі неблагородними металами. Станом на кінець серпня 2020 р. загальна ринкова капіталізація перевищує 42,55 трлн гонконгських доларів [2]. Станом на кінець серпня 2020 р. на ринку цінних паперів НКЕХ було зареєстровано 2509 компаній [10].

Уряд Гонконгу є найбільшим акціонером НКЕХ і має право призначити шість із тринадцяти директорів до складу ради [9].

В таблиці 5 проаналізовано основні показники Гонгконгської фондової біржі. Порівняно з 2018 р., у 2019 р. дохід збільшився на 3%, операційні витрати – 2%, ЕВІТДА – 4%, прибуток акціонерів – 1%, перший проміжний дивіденд на акцію – 2% [10].

Таблиця 6. Статистика ключових показників ринку у 2018–2019 рр.

Table 6. Statistics of key market indices in 2018–2019

Показники	2019	2018	Зміна, у %
Середній денний оборот акцій, що продаються на фондовій біржі, в млрд дол. США	69,4	84,2	18%
Середній денний оборот на фондовій біржі, в млрд дол. США	87,2	107,4	22%
Середній денний оборот деривативних контрактів на ф'ючерсній біржі ('000 контрактів)	627	687	9%
Середній денний оборот опціонних контрактів на фондовій біржі ('000 контрактів)	442	517	15%
Середній денний оборот DW, СВВС та варіантів на фондовій біржі в млрд дол. США	18,0	23,2	18%

Джерело: складено авторами за [10].

В таблиці 6 наведено статистику щодо ключових ринків. Середній денний оборот акцій, котрі продавали на фондовій біржі в 2019 р., становив 69,4 млрд дол. США. Середній денний оборот деривативних контрактів на ф'ючерсній біржі збільшився на 9%, опціонних контрактів на фондовій біржі – 15%. Середній денний оборот DW, СВВС та варіантів на фондовій біржі складав 18 млрд дол. США в 2019 р. [10].

Вторинні ринки продовжували демонструвати стійкість в 2019 р., якісно працювали, не зважаючи на складні макроекономічні умови. За весь 2019 р. середньоденний оборот на готівковому ринку досяг 87,2 млрд дол. США, що на 19% менше порівняно з 2018 р., тоді як загальний оборот власних коштів досяг 15 597,9 мільярда доларів, що означає зменшення на 20% порівняно з 2018 р. (див. рисунок 6) [10].

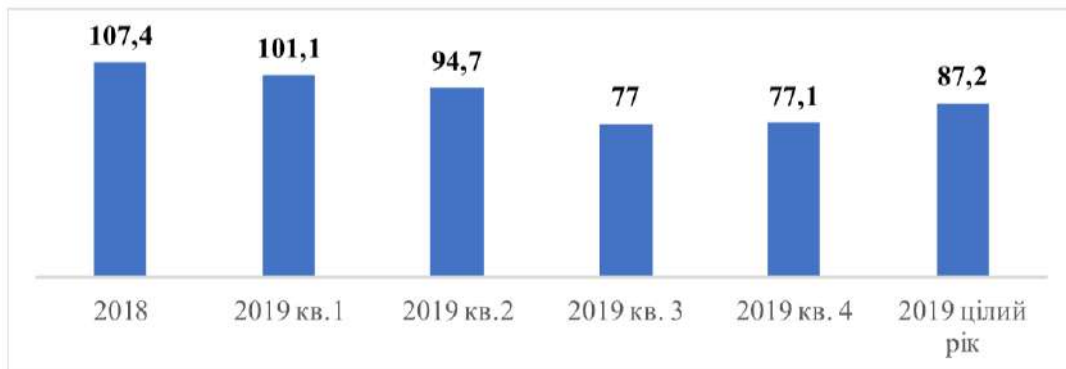

Рисунок 6. Середній денний оборот на готівковому ринку в 2018–2019 рр, у млрд дол. США

Figure 6. The average daily turnover in cash market in 2018–2019, billion USA dollars

Джерело: складено авторами за [10].

Ринкова капіталізація ринку цінних паперів досягла 38 165,0 млрд дол. США на кінець грудня 2019 р., встановивши новий щоденний рекорд 30 грудня і відзначила зростання на 28% у порівнянні з кінцем грудня 2018 р. Гонконг знову став найбільшим у світі ринком структурованих продуктів, 13-й рік поспіль, із загальною сек'юритизацією обороту деривативів (DW, CBBC та Inline Warrants) 4413,7 млрд дол. США, зменшившись на 23% у порівнянні з 2018 р. Оборот деривативів у 2019 р. становив 262 885 798 контрактів, зі 115 759 091 та 147 126 707 ф'ючерних та опціонних контрактів відповідно (див. рисунок 7) [10].

Рисунок 7. Середня кількість контрактів у день, що торгується на ринку деривативів у 2018–2019 рр. ('000 контрактів)

Figure 7. Average number of contracts traded on the derivatives market per day in 2018–2019 ('000 contracts)

Джерело: складено авторами за [10].

Найбільшими біржами криптовалют за обсягом торгів у Гонконгу є BitMex, OKEx, Bit-Z (див. таблицю 7) [12].

Таблиця 7. Топ-3 бірж криптовалют за обсягом торгів у Гонконгу в 2019 р.

Table 7. Top 3 cryptocurrency exchanges in terms of trading volume in Hong Kong in 2019

Назва	Штаб-квартира	Дата відкриття	Об'єм (за 24 год)	Об'єм за 30 днів	Зміна за день, у %
BitMex	Гонконг	2014	1 952 601394	51 855 054 918	-12,14
OKEx	Гонконг	2015	1 072 367 851	14 723 853 286	-12,92
Bit-Z	Гонконг	2016	434 240 976	6 632 234 061	5,81

Джерело: складено авторами за [12].

SWOT-аналіз Гонконгу як міжнародного фінансового центру наведено у таблиці 8.

З точки зору сильних сторін, Гонконг має сприятливе макроекономічне та інституційне середовище, кваліфіковані кадри (див. таблицю 8). Що стосується слабких місць, одним із факторів, за яким Гонконг відстає від інших основних МФЦ, у даний час на гонконгській біржі зареєстровано лише кілька зарубіжних компаній, крім відомих світових брендів, таких, як Samsonite, Prada, L'Occitane та Budweiser. Станом на серпень, більше половини компаній, котируваних на біржі, були з материка, причому майже 80% загальної ринкової капіталізації біржі припадало на майже 1300 орієнтованих на Китай підприємств. Розмір її економіки значною мірою пояснює невеликий масштаб її фінансових ринків порівняно з основними розвиненими економіками [6].

Серед можливостей – підйом континентального Китаю як потенційно важливого фактора, що стимулює розвиток фінансових послуг в Китаї. З точки зору загроз, Гонконг може втратити свій статус фінансового центру Азії, якщо Китай прийме нові закони для стримування протестів на цій території. Інші регіональні економіки, які мають більший доступ до міжнародних інвестиційних можливостей на фондовому ринку, такі, як Сінгапур можуть бути загрозою [14].

Для того, щоб збільшити конкурентоспроможність Гонконгу як міжнародного фінансового центру варто [13]:

Таблиця 8. SWOT-аналіз Гонконгу як міжнародного фінансового центру

Table 8. SWOT-Analysis of Hong Kong as an international financial center

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ol style="list-style-type: none"> 1. Сприятливе мікроекономічне та інституційне середовище. 2. Стабільність і велика ліквідність валюти. 3. Кваліфіковані кадри. 4. Мінімальне втручання регулюючих органів. 5. Відкритий ринок капіталу. 6. Надійна правова система. 7. Преференційний доступ та близькість до китайського ринку 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Низький ступінь міжнародного елемента на внутрішньому фондовому ринку. 2. Відносно невеликий розмір економіки, що призводить до зменшення фінансових ринків
Можливості	Загрози
<ol style="list-style-type: none"> 1. Підйом континентального Китаю як потенційно важливого фактора, що стимулює розвиток фінансових послуг у Гонконгу. 2. Попит на експорт фінансових послуг з Гонконгу 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Інші регіональні економіки, які мають більший доступ до міжнародних інвестиційних можливостей на фондовому ринку, такі, як Сінгапур, можуть бути загрозою. 2. Гонконг може втратити свій статус фінансового центру Азії, якщо Китай прийме нові закони для стримування протестів на цій території. 3. Наслідки коронавірусу, що сприяли рецесії в країні

Джерело: складено авторами за [6], [14].

1. Зосередитися на подоланні наслідків коронавірусу, котрі загрожують його зростанню.
2. Сприяти частці іноземних інвестицій в економіку.
3. Вжити комплекс заходів для подолання рецесії.
4. Переглянути законодавчі, нормативні та податкові вимоги для сприяння розвитку.
5. Покращити якість життя в Гонконгу та підтримувати його привабливість як дім для талантів.
6. Стати передовим валютним центром Азії.

Висновки. Гонконг є одним найбільш конкурентоспроможних міжнародних фінансових центрів у світі. Особливою його перевагою є добре розвинена інфраструктура послуг і комунікацій, досвід співробітництва з Китаєм, включаючи експертні оцінювання реалізації проектів фінансування. Однак фінансовий клімат Гонконгу не є вже таким бездоганним. Найперше, це – критичний рівень залежності банківських активів від рівня, цін на нерухомість. Однією з вимог Фінансової ради до комерційних банків є обмеження кредитів під заставу нерухомості сумою, еквівалентною 70% вартості цієї нерухомості. Також є ризик втрати Гонконгом статусу міжнародного фінансового центру. В країні вперше за останні кілька років сталася рецесія. Фінансовому центру варто зосередитися на збільшенні прямих іноземних інвестицій, збільшенні частки міжнародних компаній на фондовому ринку, а також варто приділити увагу стратегії, котра буде спрямована на подолання наслідків коронавірусу.

Conclusions. Thus, Hong Kong is one of the most competitive international financial centers in the world. Its special advantage is a well-developed infrastructure of services and communications, experience of cooperation with China, including expert assessments of the financing projects implementation. However, Hong Kong's financial climate is not so perfect. First of all, it is a critical level of dependence of bank assets on the level of real estate prices. One of the requirements of the Financial Council to commercial banks is to limit loans secured by real estate in the amount equivalent to 70% of this property value. There is also the risk of Hong Kong losing its status as an international financial center, and the country is in recession for the first time during the last years. The financial center should focus on increasing foreign direct investment, increasing the share of international companies in the stock market, and should pay attention to the strategy aimed at overcoming the coronavirus effects.

Список використаної літератури

1. Шуба М. В. Світові фінансові центри – «серце» глобального фінансового ринку. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. 2016. № 3. С. 85–88.
2. Кучеренко В. В. Роль фінансових центрів у посткризовій трансформації світової валютної системи. Вісник Донецького національного університету. Серія: Економіка і право. 2016. № 2. С. 313–316.
3. Головачук Х. Ю. Міжнародні фінансові центри: сутнісна характеристика та критерії функціонування. URL: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb>.
4. Adam S. Nicolas Veron. Enhancing Financial Stability in Developing Asia. Bruegel Working Paper. Brussels: Bruegel. 2015. № 10. P. 1–4.
5. Mainelli M. What Makes a Successful Financial Centre? URL: <http://www.gresham.ac.uk/lectures-and-events/what-makes-a-successful-global-financial-centre>.
6. Макогон Ю. В. Місце міжнародних фінансових центрів у сучасній глобалізованій світовій економіці. Економічний вісник Національного технічного університету України. 2016. № 11. С. 85–90.
7. Офіційний веб-сайт НКМА. URL: <https://www.hkma.gov.hk/eng>.
8. Річний звіт НКМА в 2019 р. URL: <https://www.hkma.gov.hk/eng/data-publications-and-research/publications/annual-report/2019/>.
9. Офіційний веб-сайт Гонконгської фондової біржі. URL: <https://www.hkexgroup.com/>.
10. Річний звіт Гонконгської фондової біржі в 2019 р. URL: https://www.hkexgroup.com/-/media/HKEX-Group-Site/ssd/Investor-Relations/Regulatory-Reports/documents/2020/200316ar_e.pdf.
11. Глобальний індекс фінансових центрів 28. URL: <https://www.longfinance.net/media/documents/>

- GFCI_28_Full_Report_2020.09.25_v1.1.pdf.
12. Офіційний сайт Crypto Currency Market Capitalizations. URL: <http://coinmarketcap.com>.
 13. Hong Kong's Roles and Positioning in the Economic Development of the Nation. Recommendation Report. URL: http://www.cmab.gov.hk/doc/report_20100919_en.pdf.
 14. Офіційний сайт The Economist. URL: <https://www.economist.com/>.

References

1. Shuba M. V. (2016). Svitovi finansovi tsentry – “sertse” hlobalnoho finansovoho rynku. [World financial centers are the “heart” of the global financial market] *Bulletin of VN Karazin Kharkiv National University*. No. 3. P. 85–88.
2. Kucherenko V. V. (2016). Rol finansovykh tsestriv u postkryzovii transformatsii svitovoi valiutnoi systemy. [The role of financial centers in the post-crisis transformation of the world monetary system] *Bulletin of Donetsk National University. Series: Economics and Law*. No. 2. P. 313–316.
3. Holovchak Kh. Yu. Mizhnarodni finansovi tsentry: sutnisna kharakterystyka ta kryterii funktsionuvannia [International financial centers: essential characteristics and criteria of functioning]. URL: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb>.
4. Adam S. Nicolas Veron. Enhancing Financial Stability in Developing Asia. Bruegel Working Paper. Brussels: Bruegel. 2015. No. 10. P. 1–4.
5. Mainelli M. What Makes a Successful Financial Centre? URL: <http://www.gresham.ac.uk/lectures-and-events/what-makes-a-successful-globalfinancialcentre>.
6. Makohon Yu. V. (2016). Mistse nizhnarodnykh finansovykh tsestriv u suchasni hlobalizovanii ekonomitsi [The place of international financial centers in the modern globalized world economy] *Economic Bulletin of the National Technical University of Ukraine*. No. 11. P. 85–90.
7. Ofitsiinyi veb-sait HKMA [Official website of HKMA]. URL: <https://www.hkma.gov.hk/eng>.
8. Richnyi zvit HKMA in 2019 r. [NKMA Annual Report in 2019]. URL: <https://www.hkma.gov.hk/eng/data-publications-and-research/publications/annual-report/2019/>.
9. Ofitsiinyi veb-sait Honkonhskoi fondovoi birzhi [The official website of the Hong Kong Stock Exchange]. URL: https://www.hkexgroup.com/-/media/HKEX-Group-Site/ssd/Investor-Relations/Regulatory-Reports/documents/2020/200316ar_e.pdf.
10. Richnyi zvit Honkonhskoi fondovoi birzhi v 2019 r. [Annual report of the Hong Kong Stock Exchange in 2019]. URL: https://www.hkexgroup.com/-/media/HKEX-Group-Site/ssd/Investor-Relations/Regulatory-Reports/documents/2020/200316ar_e.pdf.
11. Hlobalnyi indeks svitovykh finansovykh tsestriv 28. [Global Index of Financial Centers 28]. URL: https://www.longfinance.net/media/documents/GFCI_28_Full_Report_2020.09.25_v1.1.pdf.
12. Ofitsiinyi sait Crypto Currency Market Capitalizations [Official site of Crypto Currency Market Capitalizations]. URL: <http://coinmarketcap.com>.
13. Hong Kong's Roles and Positioning in the Economic Development of the Nation. Recommendation Report. URL: http://www.cmab.gov.hk/doc/report_20100919_en.pdf.
14. Ofitsiinyi sait The Economist [Official site The Economist]. URL: <https://www.economist.com/>.